

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 22.11.2022
COM(2022) 780 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN, CONSILIU, BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, COMITETUL
ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR ȘI BANCA
EUROPEANĂ DE INVESTIȚII**

Strategia anuală pentru 2023 privind creșterea durabilă

1. Introducere

Răspunsul rapid, coordonat și unit în materie de politică economică la pandemie a dat roade: redresarea economiei UE după pandemia de COVID-19 a fost cea mai rapidă de la avântul economic din perioada postbelică, PIB-ul real crescând cu 5,4 % în 2021. În pofida șocului economic cauzat de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, creșterea PIB-ului în UE a rămas solidă în prima jumătate a anului 2022 și pozitivă în al treilea trimestru, depășind așteptările. Piețele forței de muncă s-au dovedit a fi deosebit de reziliente, după ce au beneficiat de scheme privind reducerea timpului de muncă sprijinite și de mecanismul SURE al UE, precum și de reformele și politicile din ultimul deceniu. Șomajul a atins o minimă record, iar ocuparea forței de muncă o maximă record.

Cu toate acestea, economia UE se află în prezent într-un moment de cotitură. Se preconizează că presiunile ridicate asupra prețurilor la energie, erodarea puterii de cumpărare a gospodăriilor, degradarea mediului extern și înăsprirea condițiilor de finanțare vor determina UE să intre în recesiune în această iarnă. Având în vedere că a avut o creștere mai rapidă decât cea a salariilor, inflația erodează rapid puterea de cumpărare a gospodăriilor, având un impact negativ asupra consumului. Creșterea costurilor, perturbarea lanțurilor de aprovizionare și înăsprirea condițiilor de finanțare afectează investițiile. Întrucât presiunile inflaționiste puternice continuă să reducă cererea în numeroase economii emergente și avansate, este puțin probabil ca mediul extern să constituie un sprijin pentru creșterea UE. Pe o bază anuală, se preconizează că creșterea PIB-ului real în UE va încetini de la 3,3 % în 2022 la doar 0,3 % în 2023, urmând să revină la 1,6 % în 2024. Se preconizează că inflația va rămâne foarte ridicată: aceasta este prevăzută să atingă un nivel maxim de 10,7 % în al patrulea trimestru al anului 2022. Pe măsură ce presiunile inflaționiste se extind la bunurile și serviciile de bază, se preconizează că inflația se va atenua doar treptat, ajungând la 7,0 % în 2023 și la 3 % în 2024. Este probabil ca piețele forței de muncă să rămână robuste, întrucât cererea de forță de muncă rămâne ridicată, deși a început să înregistreze o scădere. Se preconizează că șomajul va crește doar ușor în perioada analizată în previziuni, rămânând la aproximativ 6½ %, aproape de minimele record. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB în UE, care a crescut semnificativ în timpul pandemiei, va scădea ușor la 84,1 % din PIB în 2024. Perspectivele economice rămân marcate de un grad excepțional de incertitudine, cu riscuri înclinate în sens negativ. Cea mai mare amenințare este reprezentată de evoluțiile negative de pe piața gazelor și de riscul de penurie paralizantă, în special în iarna 2023-2024. Simulările pe bază de modele indică costuri macroeconomice ridicate în cazul în care aceste riscuri s-ar materializa¹. Dincolo de sectorul gazelor, UE rămâne expusă în mod direct și indirect la noi șocuri asupra piețelor de mărfuri, care rezultă din tensiunile geopolitice.

Având în vedere această combinație de provocări, politicile economice și sociale trebuie să rămână coordonate și flexibile, respectând în același timp obiectivele noastre pe termen lung. UE este pe deplin solidară cu Ucraina ca răspuns la agresiunea Rusiei. Printre prioritățile de politică imediate care necesită acțiuni coordonate la nivelul UE și la nivel național se numără

---

¹ Previziuni economice europene (toamna anului 2022), European Economy – Institutional Paper, 187 (noiembrie).

asigurarea unei aprovizionări cu energie adecvate și la prețuri accesibile, protejarea stabilității economice și financiare și protejarea gospodăriilor și a întreprinderilor vulnerabile, menținând în același timp sustenabilitatea finanțelor publice și integritatea pieței unice, care reprezintă fundamentul creșterii și al prosperității în UE. În același timp, sunt necesare acțiuni mai rapide pentru a stimula creșterea potențială și crearea de locuri de muncă de calitate, pentru a realiza tranziția verde și cea digitală, pentru a consolida reziliența și pentru a ne spori capacitățile de apărare într-un context global în schimbare. Continuarea punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale este, de asemenea, esențială pentru realizarea obiectivelor principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Punerea în aplicare a strategiilor uniunii egalității² este, de asemenea, esențială pentru a obține o reziliență socială și economică mai puternică.

Răspunsul strategic la criza energetică necesită o combinație de eforturi la nivel național și la nivelul UE, care să se bazeze atât pe NextGenerationEU, cât și pe cadrul financiar multianual. Eficacitatea răspunsului UE pentru a „reconstrui mai bine” va depinde de combinarea sa cu politici eficace la nivel național și regional. Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), elementul central al NextGenerationEU, va oferi un flux continuu de investiții în întreprinderile, infrastructura și competențele europene până în 2026, sprijinind în același timp o agendă ambițioasă de reforme. Până în prezent, plățile efectuate în cadrul mecanismului se ridică la peste 137 de miliarde EUR. În plus, REPowerEU va furniza resurse suplimentare pentru a spori reziliența sistemelor energetice ale UE și pentru a combate sărăcia energetică prin investiții și reforme specifice. Această măsură merge mână în mână cu implementarea programelor politicii de coeziune, prin care s-au plătit, de la izbucnirea pandemiei, peste 160 de miliarde EUR pentru a spori reziliența și a stimula convergența socială și regională, precum și cu planurile naționale integrate privind energia și clima³ care urmează să fie actualizate de statele membre până în iunie 2023.

Semestrul european și MRR continuă să ofere un cadru solid pentru o coordonare eficace a politicilor, având în vedere provocările actuale. Prioritățile imediate ale acțiunilor de politică economică și socială ale UE sunt în concordanță cu prioritățile existente în cadrul semestrului european: promovarea durabilității mediului, a productivității, a echității și a stabilității macroeconomice. MRR, integrat în semestrul european pentru coordonarea politicilor economice și de ocupare a forței de muncă, rămâne instrumentul-cheie pentru sprijinirea agendelor de reformă și de investiții în anii care vor urma. Împreună cu politica de coeziune, InvestEU și alte programe de finanțare, cum ar fi Orizont Europa sau Europa digitală, acest mecanism accelerează dubla tranziție verde și digitală, stimulează coeziunea socială și teritorială și

---

² Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025, Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025, Cadrul strategic 2020-2030 al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor, Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ, Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 și Strategia UE de combatere a antisemitismului.

³ În temeiul articolului 14 din Regulamentul (UE) 2018/1999, statele membre vor prezenta, până în iunie 2023, proiecte de actualizare a planurilor naționale integrate privind energia și clima, ținând seama de recomandările specifice fiecărei țări pentru 2022 și 2023 (COM/2022/8263). Planurile naționale integrate privind energia și clima vor contribui la realizarea obiectivelor REPowerEU prin furnizarea unui cadru pentru planificarea și încurajarea reducerii utilizării combustibililor fosili.

consolidează astfel reziliența statelor membre. Aceasta include viitoarea introducere a unor capitole REPowerEU specifice în planurile de redresare și reziliență pentru a aborda prioritățile energetice imediate, pe lângă acțiunile sprijinite de politica de coeziune și de alte fonduri naționale sau ale UE.

Strategia anuală privind creșterea durabilă din acest an prezintă o agendă de politică economică menită să atenueze impactul negativ al șocurilor energetice pe termen scurt și să continue eforturile de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii și de sporire a rezilienței pe termen mediu, menținând, în același timp, flexibilitatea de a face față noilor provocări. La fel ca în anii precedenți, abordarea este structurată în jurul celor patru dimensiuni ale sustenabilității competitive, cu respectarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU, care fac parte integrantă din semestrul european. Pentru statele membre din zona euro, prioritățile de politică sunt transpuse într-o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro⁴. Comunicarea subliniază, de asemenea, principalele caracteristici ale ciclului semestrului european 2023 și explică principalele schimbări față de ciclurile anterioare, ținând seama de prioritățile REPowerEU și de necesitatea adaptării la evoluția circumstanțelor.

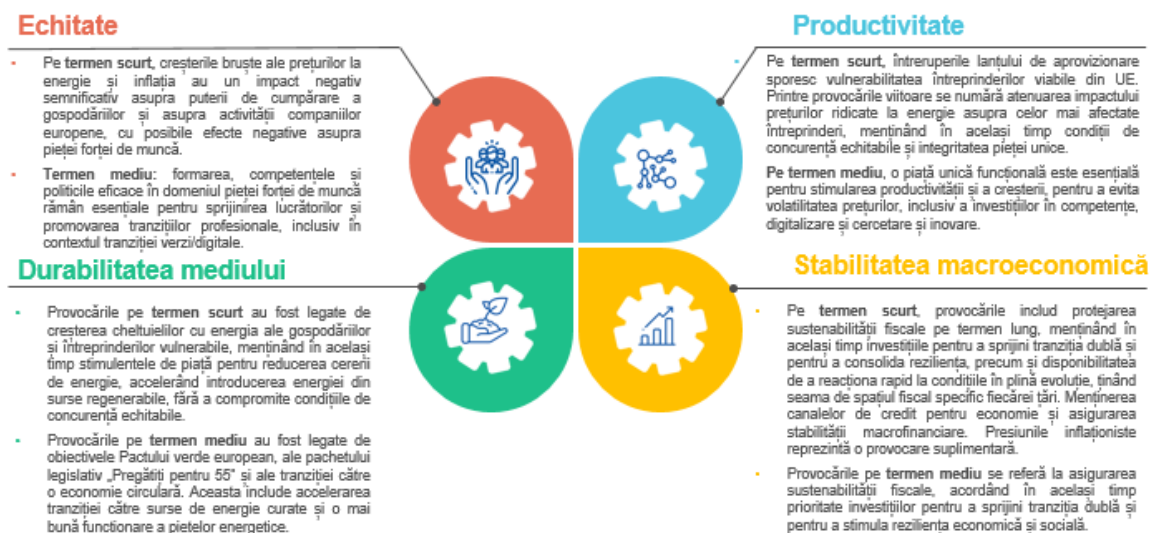
2. Cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive: ancore stabile pentru tranzițiile fundamentale în perioade geopolitice dificile

Cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive sunt ancore stabile pentru cadrul de coordonare al politicilor economice și de ocupare a forței de muncă ale UE în fața schimbărilor structurale, oferind, în același timp, orientări relevante pentru a face față provocărilor pe termen scurt în actualele vremuri tulburi. UE trebuie să continue să urmărească în paralel sustenabilitatea competitivă și reziliența socială și economică. În viitorul imediat, sunt necesare măsuri de sprijin pentru a atenua impactul agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei asupra europenilor și a întreprinderilor din UE, în special a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). Aceste măsuri trebuie să fie bine direcționate către gospodăriile vulnerabile și către întreprinderile deosebit de expuse. În plus, investițiile publice și private, asociate cu reformele, sunt fundamentale pentru a asigura o aprovizionare cu energie mai sigură și mai accesibilă, pentru a spori reziliența economiilor și a societăților noastre și pentru a exploata oportunitățile oferite de tranziția verde și cea digitală. Aceasta include atingerea obiectivelor obligatorii ale Legii europene a climei. Punerea în aplicare a acestei transformări profunde a economiei UE într-un mod care să fie eficient și eficace, precum și echitabil, favorabil incluziunii și democratic, necesită o acțiune coordonată din partea statelor membre.

---

⁴ COM(2022) 782.

Graficul 1: Cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive – abordarea provocărilor pe termen scurt și mediu

2.1 Durabilitatea mediului

Actuala criză energetică a subliniat necesitatea unor surse de energie fiabile și curate și a unor piețe energetice ale UE care să funcționeze bine, punând și mai mult accent pe obiectivele UE în materie de climă. Comisia a propus mai multe inițiative strategice excepționale menite să abordeze consecințele imediate ale actualei crize energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor, asigurând în același timp o cantitate suficientă de energie curată, sigură și la prețuri accesibile, precum și accesul la materii prime critice. O parte esențială a acestui răspuns strategic este planul REPowerEU, al cărui obiectiv este de a pune capăt dependenței UE de combustibili fosili din Rusia și de a accelera tranziția către o energie curată. REPowerEU se axează pe trei piloni: diversificarea surselor de aprovizionare cu energie electrică, economiile de energie și eficiența energetică, precum și introducerea accelerată a energiei din surse regenerabile. Acesta funcționează în deplină concordanță cu Pactul verde european și se bazează pe obiectivele pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”, propunând creșterea nivelului de ambiție în ceea ce privește eficiența energetică și sursele regenerabile de energie. În urma Comunicării REPowerEU⁵, Comisia și statele membre au instituit Platforma energetică a UE pentru a consolida siguranța aprovizionării la prețuri accesibile. Pe baza propunerilor Comisiei, Consiliul a adoptat rapid Regulamentul privind stocarea gazelor și intervențiile de urgență, inclusiv un nou instrument legislativ și un plan european de reducere a cererii de gaze pentru a reduce cererea de gaze în UE cu 15 % până în primăvara următoare. La 6 octombrie 2022, acesta a fost urmat de un acord al Consiliului privind măsurile de urgență pentru reducerea prețurilor la energie (a se vedea mai jos). La 18 octombrie, Comisia a prezentat

⁵ COM(2022) 108 final.

o propunere privind un mecanism de achiziționare în comun a gazelor, un criteriu de referință complementar pentru aprovizionarea cu gaz natural lichefiat (GNL), un mecanism de corecție a pieței și dispoziții aplicabile acordurilor de solidaritate.

Pe termen scurt, UE trebuie să echilibreze cererea și oferta de energie și să abordeze problema creșterii costurilor energiei, menținând în același timp stimulentele pentru tranziția verde. În urma propunerilor Comisiei, Consiliul a adoptat, la 5 august 2022, noi norme privind măsurile coordonate de reducere a cererii de gaze și, la 6 octombrie 2022, o intervenție de urgență pentru a face față prețurilor ridicate la energie prin reducerea cererii de energie electrică atât din punct de vedere global, cât și în perioadele de vârf. Măsurile includ, de asemenea, un plafon temporar al veniturilor pentru producătorii de energie electrică inframarginali, și anume tehnologii cu costuri mai mici, și o contribuție temporară de solidaritate asupra profiturilor excedentare generate de activitățile din sectorul petrolului, al gazelor, al cărbunelui și al rafinăriilor care nu sunt acoperite de plafonul veniturilor inframarginale. Veniturile din contribuția de solidaritate ar urma să fie redirecționate, printre altele, către consumatorii de energie, în special către gospodăriile vulnerabile, întreprinderile grav afectate și ecosistemele critice, cum ar fi industriile mari consumatoare de energie, menținând în același timp stimulentele de investiții pentru tranziția verde. Întrucât măsurile de politică menite să atenueze impactul economic și social al prețurilor ridicate la energie într-un stat membru afectează și alte state membre, acestea ar trebui să fie coordonate la nivelul UE pentru a se asigura eficacitatea lor și să includă investiții în proiecte transfrontaliere. Pentru a proteja piața unică, a profita de posibilele sinergii și a preveni fragmentarea, ar trebui să se urmărească soluții comune la nivelul UE. Sprijinul este menit să abordeze condițiile actuale de criză și, prin urmare, ar trebui să rămână temporar, dar în conformitate cu obiectivul pe termen mediu de eliminare treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili și a altor subvenții dăunătoare mediului.

Criza energetică actuală arată, de asemenea, necesitatea de a realiza progrese rapide în ceea ce privește tranziția verde, inclusiv prin intensificarea și accelerarea introducerii surselor regenerabile de energie. Acest lucru implică o schimbare de paradigmă în ceea ce privește modul în care producem, comercializăm, asigurăm și utilizăm energia, în conformitate cu obiectivele UE pe termen mediu și lung. Începând din 2015, uniunea energetică a fost ghidată de obiectivele privind securitatea energetică, accesibilitatea energiei și energia curată, care reprezintă, de asemenea, calea de ieșire din criza actuală. Tranzițiile sistemice necesare vizează îndeplinirea obiectivelor noastre climatice și de mediu și, în același timp, crearea de oportunități pentru economia noastră și pentru competitivitatea pe termen lung. Reducerea dependenței de combustibilii fosili din Rusia și accelerarea tranziției energetice a UE în vederea renunțării la combustibilii fosili necesită investiții suplimentare estimate la 210 miliarde EUR până la sfârșitul anului 2027⁶. Acestea se adaugă nevoilor anuale de investiții identificate pentru pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55”. Aceste investiții vor aduce beneficii industriilor din UE care dezvoltă tehnologii transformaționale și inovații și vor stimula capacitatea de a produce energie

---

⁶ Cifre bazate pe SWD(2022) 230 final. Statele membre ar trebui, de asemenea, să se asigure că utilizează cel puțin 50 % din veniturile obținute din licitarea certificatelor în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii în scopuri legate de climă și energie.

decarbonizată, produsă pe plan intern și la prețuri accesibile, în special atunci când sunt combinate cu măsuri de simplificare și de accelerare a procedurilor de autorizare și de eliminare a altor bariere administrative care încetinesc utilizarea surselor regenerabile de energie. La rândul lor, acestea vor stimula crearea de locuri de muncă și oportunitățile de tranziție de la un loc de muncă la altul, pe baza perfecționării și a recalificării forței de muncă, sporind, în același timp, autonomia strategică deschisă a UE. Pe lângă consolidarea măsurilor de eficiență energetică și accelerarea introducerii surselor regenerabile de energie, REPowerEU sporește, de asemenea, nivelul de ambiție în ceea ce privește hidrogenul din surse regenerabile ca o componentă esențială a planului de înlocuire a gazelor naturale, a cărbunelui și a petrolului în industriile greu de decarbonizat și în sectorul transporturilor⁷. Planul REPowerEU stabilește ca obiectiv de atins până în 2030 o capacitate de 10 milioane de tone de hidrogen din surse regenerabile produs intern și de 10 milioane de tone provenit din importuri. Pentru a contribui la stimularea producției de hidrogen din surse regenerabile, Comisia a anunțat crearea unei bănci europene de hidrogen. Reformele structurale ar putea, de asemenea, să mobilizeze aceste investiții, de exemplu prin alinierea sistemelor de impozitare la obiectivele de mediu și prin aplicarea principiului „poluatorul plătește” sau prin simplificarea procedurilor.

Întrucât schimbările climatice și degradarea mediului reprezintă o provocare existențială, iar dependența de combustibili fosili pune în pericol societățile noastre, Pactul verde european rămâne punctul nostru de reper. Anul acesta, Europa s-a confruntat cu valuri de căldură severe și cu secete extreme, care au dus la incendii forestiere mai grave. Acest lucru demonstrează în mod clar impactul pe care schimbările climatice îl au asupra vieților și a mijloacelor noastre de subsistență. Începând din decembrie 2019, Pactul verde european sprijină decarbonizarea, trecerea la o economie circulară, protecția biodiversității și a ecosistemelor și o tranziție justă. În special, pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55” va conduce la o transformare profundă a economiei UE, inclusiv în domeniul energiei, al transporturilor și al industriei, în conformitate cu obiectivele UE consacrate în Legea europeană a climei de a reduce emisiile cu cel puțin 55 % până în 2030 și de a deveni primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Statele membre ar trebui să transpună aceste creșteri ale nivelului de ambiție în acțiuni mai ample în planurile lor naționale actualizate privind energia și clima, prevăzute să fie în formă de proiect și în formă finală până în iunie 2023 și, respectiv, 2024. În plus față de decarbonizare, statele membre sunt invitate să își consolideze reziliența la schimbările climatice. Strategiile privind biodiversitatea, economia circulară, reducerea la zero a poluării, agricultura și alimentele durabile, mobilitatea durabilă și adaptarea la schimbările climatice sunt principalele politici ale Pactului verde european și sunt în curs de implementare.

În complementaritate cu alte fonduri ale UE, cum ar fi politica de coeziune și InvestEU, MRR va fi un instrument esențial de punere în aplicare a planului REPowerEU la nivel național, sprijinind în același timp obiectivele Pactului verde european. Statele membre vor contribui la răspunsul comun al UE la provocările actuale prin consolidarea planurilor de redresare și reziliență existente în conformitate cu obiectivele REPowerEU, cu capitole dedicate

---

⁷ Alte forme de hidrogen produse fără combustibili fosili, în special cele bazate pe energia nucleară, au, de asemenea, un rol în înlocuirea gazelor naturale.

planului REPowerEU. Aceste capitole ar trebui să pună accentul pe reformele și investițiile relevante, pentru a stimula utilizarea energiei din surse regenerabile și implementarea altor tehnologii curate și a infrastructurii necesare în sectorul energetic, precum și pentru a spori eficiența energetică în vederea reducerii consumului de energie. Măsurile REPowerEU vor beneficia de sinergii cu măsurile de tranziție verde sprijinite deja de MRR în forma sa actuală, precum și de fondurile politicii de coeziune⁸ și de programele InvestEU⁹, de exemplu în ceea ce privește reducerea poluării aerului, promovarea economiei circulare și a eficienței resurselor sau refacerea și protejarea biodiversității, și ar trebui să fie însoțite de eforturi suplimentare de stimulare a competențelor pentru dubla tranziție¹⁰.

2.2 Productivitatea

Consolidarea competitivității UE și a potențialului său pe termen lung în materie de creștere durabilă rămâne esențială pentru prosperitatea economică și bunăstarea socială. Inflația record, inclusiv prețurile record la energie și constrângerile în materie de aprovizionare, reprezintă o provocare pentru numeroase întreprinderi din UE, în special pentru cele mari consumatoare de energie și pentru IMM-uri. Aceasta obligă unele întreprinderi să reducă temporar producția sau să se închidă definitiv. Metalele neferoase (aluminiiu și zinc), feroaliajele, îngrășămintele, oțelul și sticla sunt sectoarele care se confruntă cu cele mai mari provocări¹¹. În timp ce capacitatea se diminuează în UE, în afara UE au loc noi creșteri de capacitate, ceea ce duce la un risc de pierderi permanente ale capacității de producție și ale cotelor de piață pentru întreprinderile europene și, de obicei, cu o amprentă de carbon mult mai mare. Pentru sectoarele care concurează la nivel mondial, închiderile din Europa înseamnă creșterea dependenței de importuri. Pe termen scurt, atenuarea impactului prețurilor ridicate la energie asupra celor mai afectate întreprinderi viabile nu se poate face în detrimentul condițiilor de concurență echitabile și al integrității pieței unice. În septembrie 2022, Comisia a prezentat un instrument pentru situații de urgență pe piața unică¹² pentru a menține funcționarea pieței unice și a lanțurilor de aprovizionare din UE în perioade de criză. Instrumentul urmărește, de asemenea, să asigure libera circulație și disponibilitatea bunurilor și serviciilor esențiale, inclusiv pentru IMM-urile din UE. Pentru a înregistra progrese durabile în ceea ce privește productivitatea și competitivitatea, sunt necesare reforme și investiții pentru decarbonizarea proceselor industriale,

---

⁸ Sprijinul politicii de coeziune pentru Pactul verde european va fi consolidat în cadrul programelor pentru perioada 2021-2027. Politica de coeziune a contribuit cu 85 de miliarde EUR la acțiunile în domeniul climei și al mediului în cadrul multianual 2014-2020. Aprobarea programelor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027 va pune la dispoziție încă 100 de miliarde EUR pentru tranziția verde, inclusiv aproximativ 40 de miliarde EUR pentru investiții în energia din surse regenerabile, eficiența energetică și rețelele energetice.

⁹ În conformitate cu obiectivele Pactului verde european, cel puțin 30 % din programul InvestEU va sprijini finanțarea investițiilor care contribuie la obiectivele climatice ale UE. În plus, 60 % din investițiile sprijinite în cadrul „componentei pentru infrastructură durabilă” a Fondului InvestEU vor contribui la obiectivele UE în materie de climă și mediu.

¹⁰ Comisia sprijină statele membre prin intermediul instrumentului de sprijin tehnic în ceea ce privește identificarea reformelor și a investițiilor menite să elimine treptat importurile de combustibili fosili din Rusia.

¹¹ În noiembrie 2022, Comisia și-a prezentat comunicarea intitulată „Asigurarea disponibilității și accesibilității îngrășămintelor”, care prezintă măsuri de menținere a unei producții europene durabile de îngrășămintele, de optimizare a utilizării și de reducere a dependenței de îngrășămintele minerale.

¹² COM(2022) 459 final.

soluționarea problemei deficitului de forță de muncă și a necorelărilor de la nivelul competențelor, reducerea sarcinilor administrative și de reglementare, îmbunătățirea cadrelor de insolvență și abordarea întârzierilor sistematice în efectuarea plăților.

Lanțurile de aprovizionare solide ar trebui să garanteze siguranța aprovizionării UE și, în același timp, să asigure competitivitatea la nivel mondial. Blocajele temporare sau persistente din lanțurile de aprovizionare au consecințe negative în întreaga economie a UE și în sectoarele sale industriale. În special, angajamentul UE față de dubla tranziție va spori nevoile de bunuri (de exemplu, anumite materii prime) și tehnologii (de exemplu, baterii) specifice, exacerbând presiunile asupra aprovizionării și a prețurilor. Statele membre joacă un rol esențial în reducerea dependențelor strategice prin promovarea exploataării durabile a resurselor disponibile în UE, prin maximizarea potențialului economiei circulare, prin sprijinirea agendei comerciale a UE pentru a asigura și a spori aprovizionarea diversificată și durabilă cu materii prime din țări din afara UE și prin soluționarea problemei perturbărilor lanțului de aprovizionare. În acest context, diversitatea economică a regiunilor UE poate fi o sursă de competitivitate și reziliență pentru Uniune. UE are ambiția de a deveni principalul centru pentru tehnologiile verzi și transformăionale inovatoare și de vârf, valorificând deschiderea economiei noastre. Viitoarea Lege privind materiile prime critice va contribui, de asemenea, la abordarea dependențelor strategice ale Europei. Agenda comercială a UE contribuie la reziliența lanțurilor de aprovizionare cu materii prime prin asigurarea unui comerț deschis bazat pe norme și a investițiilor în domeniul materiilor prime și prin eliminarea denaturărilor la nivelul schimburilor comerciale internaționale, prin acorduri comerciale și de investiții bilaterale și prin activitatea în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului¹³.

O piață unică funcțională, în care se asigură o concurență loială și efectivă, este esențială pentru stimularea productivității și a creșterii. Funcționarea pieței unice nu ar trebui să fie considerată indiscutabilă și sunt necesare eforturi concrete pentru a o aprofunda, în special în ceea ce privește serviciile. Există încă practici de reglementare restrictive care au un impact negativ asupra funcționării piețelor. Restricțiile la export și eludarea normelor UE privind achizițiile publice au un impact negativ asupra funcționării piețelor. Având în vedere că inflația ridicată afectează puternic puterea de cumpărare a consumatorilor, ar trebui abordate cadrele de reglementare restrictive aplicabile în domeniul serviciilor cu amănuntul. Creșterea și productivitatea sunt sprijinite cel mai bine de piețe competitive și eficiente care evită volatilitatea prețurilor, precum și de reforme structurale care elimină blocajele din mediul de afaceri la nivel național și regional. Buna guvernare și respectarea statului de drept, în special sisteme de justiție independente, de calitate și eficiente¹⁴, sisteme fiscale funcționale și eficace, precum și cadre eficace de insolvență și cadre anticorupție și antifraudă solide sunt factori-cheie ai unei economii în serviciul cetățenilor. În acest context, propunerea privind un set unic de norme

---

¹³ Cele mai recente acorduri comerciale ale UE (Regatul Unit, Chile, Mexic, Noua Zeelandă) includ angajamente specifice privind energia și materiile prime.

¹⁴ Pe lângă semestrul european, Raportul Comisiei privind statul de drept acoperă, în unul dintre pilonii săi, funcționarea sistemelor de justiție.

fiscale pentru desfășurarea de activități economice în Europa – BEFIT¹⁵ și continuarea modernizării și a digitalizării administrațiilor fiscale ar trebui să contribuie la reducerea costurilor de conformare, la reducerea la minimum a planificării fiscale agresive și a posibilităților de evitare a obligațiilor fiscale, sprijinind în același timp locurile de muncă și investițiile UE pe piața unică. Un mix fiscal adecvat și colectarea eficace a veniturilor sunt esențiale pentru adaptarea la viitor, prin asigurarea unei concurențe echitabile, eficiente și durabile din punctul de vedere al mediului, prin facilitarea tranziției verzi și a celei digitale și prin răspunsul la impactul bugetar al îmbătrânirii populației. Conectivitatea în cadrul pieței unice ar trebui sporită și mai mult prin investiții mai mari în infrastructuri digitale, energetice și de transport.

Investițiile și reformele pentru tranziția digitală rămân esențiale pentru a consolida baza economică a UE, pentru a promova crearea de întreprinderi și antreprenoriatul în rândul IMM-urilor și pentru a permite punerea rapidă în aplicare a Pactului verde european. Tehnologiile digitale permit întreprinderilor să obțină un avantaj competitiv, să își îmbunătățească serviciile și produsele și să își extindă piețele și au potențialul de a sprijini tranziția verde. În timp ce întreprinderile mari sunt mai susceptibile să adopte noi tehnologii digitale, nivelul de digitalizare a IMM-urilor rămâne inegal de la un stat membru la altul și de la un sector economic la altul. În timp ce unele IMM-uri se află pe primele locuri în ceea ce privește transformarea digitală, multe alte IMM-uri tradiționale nu dispun de resursele financiare și/sau de competențele necesare pentru a profita de beneficiile digitalizării. Sunt necesare mai multe progrese în ceea ce privește digitalizarea, pentru ca aceasta să acționeze ca un factor care să permită IMM-urilor să își sporească eficiența proceselor de producție și capacitatea de a inova prin dezvoltarea și adoptarea de tehnologii avansate.

Creșterea productivității necesită o forță de muncă cu competențe relevante și modernizarea educației și a formării, care să ofere șanse egale pentru toți. Competitivitatea viitoare a UE depinde în mare măsură de competențele europenilor. Dezvoltarea competențelor de vârf în instituțiile de învățământ superior, împreună cu strategiile de recalificare și perfecționare, atenuează deficitul de competențe de pe piața forței de muncă și abordează nevoile în schimbare în timpul tranziției verzi și al celei digitale, pe măsură ce economia se bazează tot mai mult pe tehnologii¹⁶. Acesta este motivul pentru care Comisia a propus ca anul 2023 să devină Anul european al competențelor și a lansat un dialog structurat privind educația și competențele digitale. Indicele economiei și societății digitale arată că 4 din 10 adulți din UE nu au competențe digitale de bază. Deși reprezintă majoritatea absolvenților de învățământ terțiar, femeile sunt subreprezentate în profesiile și studiile din domeniul tehnologiei, doar 2 din 5 oameni de știință și ingineri și mai puțin de 20 % dintre specialiștii în TIC fiind femei¹⁷. Prin urmare, investițiile și politicile favorabile incluziunii menite să sprijine atât studiile în domeniile

---

¹⁵ Întreprinderile din Europa: cadru de impozitare a profitului.

¹⁶ Accesul la competențe a devenit o provocare majoră pentru IMM-uri, care întâmpină dificultăți în a concura cu întreprinderile mari. Printre alte acțiuni, UE utilizează Pactul european privind competențele, o inițiativă emblematică a Agendei europene pentru competențe, pentru a stimula perfecționarea și recalificarea, inclusiv în cadrul IMM-urilor, prin intermediul parteneriatelor la scară largă în materie de competențe, și profitând de anul 2023 ca An european al competențelor.

¹⁷ COM(2022) 526 final.

științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), cât și competențele digitale (de bază) sunt esențiale pentru a accelera dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor digitale avansate și pentru a sprijini adoptarea și difuzarea inovării în toate economiile noastre și pentru a configura tranziția digitală și tranziția verde. Abordarea lacunelor în materie de competențe digitale și promovarea de proiecte și strategii de îmbunătățire a competențelor digitale la toate nivelurile în UE sunt de o importanță capitală pentru a crește productivitatea în toate sectoarele economice și în toate întreprinderile, în special în IMM-uri, și pentru a contribui la o utilizare pe scară largă și eficace a instrumentelor și serviciilor digitale (de exemplu, în administrația publică).

A investi în capacitatea de cercetare și inovare înseamnă a investi în viitorul Europei. Veniturile viitoare și prosperitatea durabilă în UE vor depinde în mod esențial de creșterea productivității, a competențelor și a inovării. MRR, InvestEU, nou-lansatul Spațiu european de cercetare reînnoit, noua Agendă europeană pentru inovare și misiunile UE vor contribui, de asemenea, la eliminarea decalajului în ceea ce privește investițiile și activitatea de cercetare și inovare în comparație cu principalii concurenți ai UE, prin mobilizarea de noi fonduri pentru cercetare și inovare și prin îmbunătățirea condițiilor de finanțare, a competențelor de inovare și a unei mai bune coordonări a politicilor în materie de cercetare și inovare în Europa. Cercetarea și inovarea sunt vitale pentru accelerarea tranziției verzi și a celei digitale, precum și pentru sprijinirea altor obiective-cheie, cum ar fi îmbunătățirea sănătății populației, dezvoltarea autonomiei strategice deschise și creșterea competitivității economiilor noastre. În special în contextul actual, trebuie să accelerăm inovarea și investițiile în tehnologiile transformatoare – energia eoliană, energia solară, hidrogenul, pompele de căldură și rețelele electrice inteligente – și implementarea acestora.

2.3 Echitatea

În 2021 și în prima jumătate a anului 2022, creșterea economică a sprijinit performanțe solide pe piețele forței de muncă din UE, cu o creștere semnificativă a ratelor de ocupare a forței de muncă. Rata de ocupare a forței de muncă în UE a crescut pe parcursul anului 2021 și a atins un nivel record de 74,8 % în al doilea trimestru al anului 2022. În același timp, în pofida unei scăderi recente a șomajului în rândul tinerilor, rata tinerilor care nu urmează niciun program educațional sau de formare rămâne ridicată (11,7 % în al doilea trimestru al anului 2022). Riscul de sărăcie sau de excluziune socială a rămas stabil pe tot parcursul pandemiei, chiar dacă aproximativ 1 din 5 persoane era încă expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială în 2020 și în 2021. Această revenire reușită a pieței forței de muncă și stabilitatea generală a indicatorilor sociali reflectă impactul pozitiv al măsurilor luate în timpul pandemiei de către statele membre. Aceasta include sprijin din partea UE¹⁸, efectul stabilizator al sistemelor de protecție socială, precum și reforme structurale reușite puse în aplicare în ultimul deceniu.

Cu toate acestea, creșterile bruște ale prețurilor la energie și inflația au un impact negativ semnificativ asupra puterii de cumpărare a gospodăriilor și asupra activității întreprinderilor europene, creând, de asemenea, riscuri de deteriorare a pieței forței de

---

¹⁸ În special, Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE).

muncă. Prețurile mai mari la energie conduc la o creștere a costurilor de desfășurare a activităților economice și, prin urmare, la o reducere a programului de lucru și la un risc sporit de pierdere a locurilor de muncă în diferite sectoare, la care se adaugă scăderea cererii. Impactul asupra locurilor de muncă va fi influențat de structura sectorială a economiilor, de sursele de generare a valorii și de dependența acestora de lanțurile valorice mari consumatoare de energie. Prin urmare, se preconizează că efectele asupra ocupării forței de muncă vor varia în mod semnificativ în funcție de sector, de gen și de regiune.

Gospodăriile continuă să fie grav afectate de prețurile ridicate la energie, ceea ce sporește riscul de sărăcie energetică și necesită măsuri specifice și coordonate. Pentru gospodăriile cu venituri mici, alimentele și energia reprezintă o pondere mai mare în coșul lor de consum, ceea ce le face deosebit de expuse la creșterile actuale ale prețurilor. Statele membre au luat deja măsuri substanțiale pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor. Cu toate acestea, astfel cum se explică în secțiunea următoare, peste 70 % din măsurile de sprijin din 2022 nu au fost direcționate. În timp ce presiunile asupra prețurilor se extind dincolo de energie, iar resursele rămân limitate, este tot mai important ca măsurile de sprijin să fie direcționate către gospodăriile vulnerabile și să mențină stimulentele pentru reducerea consumului de energie și promovarea eficienței energetice. O mai bună direcționare permite ca aceste măsuri să fie eficace în prevenirea creșterii sărăciei energetice și a sărăciei în general, evitând accentuarea inflației și limitând impactul bugetar. În plus, măsurile care vizează grupurile defavorizate au rezultate mai bune în ceea ce privește stabilizarea macroeconomică. În cadrul planului REPowerEU, Comisia propune, împreună cu SAFE (Sprijinirea energiei la prețuri abordabile), o utilizare mai flexibilă a sumelor alocate din fondurile politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020, pentru a ajuta statele membre și regiunile să sprijine gospodăriile și întreprinderile vulnerabile și să păstreze locurile de muncă¹⁹.

Un dialog social solid poate contribui la asigurarea faptului că stabilirea salariilor atenuează scăderea puterii de cumpărare, în special pentru persoanele cu venituri mici, limitând în același timp riscul unor efecte secundare asupra inflației și menținând ocuparea forței de muncă și competitivitatea. În timp ce salariile nominale s-au redresat în 2021, iar creșterea acestora s-a accelerat în 2022, inflația ridicată a dus la scăderea salariilor reale. Creșterea salariilor în 2021 a fost determinată în principal de creșterea numărului de ore lucrate și de redresarea puternică a economiei care a urmat crizei provocate de pandemia de COVID-19. În 2022, inflația ridicată și deficitul de forță de muncă au început să declanșeze o accelerare creșterii salariilor nominale. Cu toate acestea, creșterea salariilor a rămas sub nivelul inflației. O negociere colectivă eficace este esențială pentru a obține o evoluție globală a salariilor care să fie în concordanță cu condițiile macroeconomice în schimbare, evitând, în același timp, riscul unei dezancorări a anticipărilor inflației. Actualizarea salariilor minime (în conformitate cu Directiva privind salariile minime adecvate) joacă un rol esențial în protejarea puterii de cumpărare a salariilor mici. Măsurile de sprijin specifice și temporare menționate mai sus pot juca, de

---

¹⁹ În plus, statele membre pot recurge în continuare la fondurile UE precum Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD), care sprijină acțiunile țărilor din UE de a furniza asistență alimentară și/sau materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, oferind ajutor alimentar unui număr de peste 15 milioane de persoane.

asemenea, un rol important, în cazul în care nivelurile de rentabilitate din unele întreprinderi și sectoare sunt supuse unor presiuni. Ajustările salariale sunt influențate și mai mult de specificul sectoarelor și de nivelul de flexibilitate a economiei, în timp ce, pe termen mediu, puterea de cumpărare este protejată prin îmbunătățiri salariale în concordanță cu creșterea productivității și cu creșterea potențială.

Politicile eficace în domeniul pieței forței de muncă rămân esențiale pentru sprijinirea lucrătorilor și promovarea tranzițiilor profesionale, mai ales în condițiile în care deficitul de forță de muncă și de competențe continuă să predomină în UE. Deficitul de forță de muncă afectează în special anumite sectoare, cum ar fi asistența medicală, educația, ospitalitatea și turismul, construcțiile, TIC și sectoarele legate de tranziția verde. Concedierile care au avut loc ca urmare a pandemiei de COVID-19 au creat deficite suplimentare, în special în sectoarele în care contractele flexibile se utilizează cel mai mult, deoarece nu toți lucrătorii s-au întors odată ce cererea a început să se redreseze. Având în vedere că o creștere temporară a costurilor de producție prezintă riscuri pentru locurile de muncă, schemele privind reducerea timpului de muncă contribuie la păstrarea locurilor de muncă și a capitalului uman specific întreprinderilor. Acestea ar trebui să fie concepute astfel încât să sprijine procesele de restructurare prin facilitarea tranzițiilor profesionale, inclusiv prin perfecționare și recalificare.

Politicile active în domeniul pieței forței de muncă, formarea și măsurile de perfecționare și recalificare oferă sprijin pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială. Acestea pot juca, de asemenea, un rol central în realizarea dublei tranziții²⁰. Digitalizarea economiei, care s-a accelerat rapid în timpul pandemiei, a generat o cerere mai mare de competențe digitale la toate nivelurile. În mod similar, eliminarea dependenței UE de combustibili fosili și realizarea neutralității climatice necesită, de asemenea, reorientarea măsurilor către perfecționarea și recalificarea persoanelor din diferite sectoare industriale și pe sprijinirea tranzițiilor profesionale²¹. În pofida progreselor importante înregistrate în majoritatea statelor membre, provocările de lungă durată în ceea ce privește încadrarea în muncă a tinerilor, a femeilor și a grupurilor defavorizate, cum ar fi persoanele cu handicap, romii și persoanele care provin din familii de migranți – inclusiv persoanele strămutate din Ucraina²² – ar trebui abordate prin măsuri de politică specifice și adaptate la nivel național și regional și prin utilizarea deplină și eficientă a fondurilor UE disponibile.

Adaptarea sistemelor de educație și formare este esențială pentru dezvoltarea competențelor necesare în economiile noastre, însă deficitul de cadre didactice poate împiedica eforturile. Statele membre se confruntă cu un deficit tot mai mare de cadre didactice

---

²⁰ A se vedea Recomandarea Comisiei referitoare la un sprijin activ eficace pentru ocuparea forței de muncă.

²¹ Obiectivele naționale în materie de competențe prezentate de statele membre ca răspuns la obiectivul principal al UE vor contribui la orientarea eforturilor de perfecționare și recalificare din statele membre, în conformitate cu planurile lor de reformă și, de asemenea, cu sprijinul finanțării din partea UE. Viitorul exercițiu de actualizare a planurilor naționale integrate privind energia și clima, planificat pentru perioada 2023-2024, va contribui și mai mult la reflectarea aspectelor relevante privind ocuparea forței de muncă, competențele și aspectele sociale în politicile privind clima și energia.

²² Statele membre au oferit asistență și siguranță persoanelor strămutate care au fugit din Ucraina, în principal femei și copii. Acest lucru se explică, de asemenea, prin declanșarea, în martie 2022 – pentru prima dată –, a Directivei privind protecția temporară, care a acordat persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de a locui și de a munci în UE până în 2024.

la toate nivelurile de învățământ, inclusiv în ceea ce privește educația și îngrijirea copiilor preșcolari, în special în ceea ce privește materiile cele mai relevante pentru dubla tranziție. Creșterea atractivității profesiei de cadru didactic, în special în materiile și regiunile cele mai afectate de deficitul de cadre didactice, este esențială pentru a dota mai mulți tineri și persoane care învață pe tot parcursul vieții cu competențele cele mai solicitate în prezent și în viitor pe piețele forței de muncă în schimbare. În mod similar, îmbunătățirea echității în educație, inclusiv în primii ani ai copilăriei, va fi esențială după o pandemie care a sporit impactul mediului socioeconomic asupra rezultatelor învățării copiilor și tinerilor defavorizați, inclusiv a celor care provin din familii de migranți sau de origine etnică minoritară. Investițiile în servicii de educație și îngrijire a copiilor preșcolari, care să fie de calitate, accesibile și la prețuri abordabile, sunt, de asemenea, esențiale pentru a facilita participarea femeilor pe piața forței de muncă.

Pandemia a evidențiat importanța unor sisteme de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung reziliente și sustenabile, care să poată răspunde rapid la urgențele sanitare, păstrând, în același timp, calitatea și accesibilitatea îngrijirii pentru alte afecțiuni medicale.

Deși s-au înregistrat progrese în timpul pandemiei, mai multe state membre trebuie să realizeze progrese suplimentare în ceea ce privește reziliența, calitatea și accesibilitatea sistemelor lor de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung, inclusiv în ceea ce privește provocarea reprezentată de deficitul de forță de muncă din domeniul sănătății. Pandemia a scos la iveală necesitatea unei vigilențe și a unor investiții sporite în toate statele membre pentru a se asigura că acestea sunt pregătite în mod adecvat pentru a face față viitoarelor crize sanitare²³ și că sunt, de asemenea, capabile să mențină calitatea îngrijirii pentru toate celelalte boli și afecțiuni. Accelerarea Pactului verde european poate aduce beneficii suplimentare sistemelor de sănătate (de exemplu, prin intermediul planului de acțiune privind reducerea la zero a poluării, ca parte a Pactului verde european), deoarece unul din opt decese premature în UE este legat de poluarea mediului.

Păstrarea și îmbunătățirea caracterului adecvat și durabil al plaselor de siguranță socială rămâne o prioritate în situația economică actuală. În unele state membre, nivelurile scăzute de adecvare pot conduce la prestații care nu țin pasul cu creșterea costului vieții pentru gospodăriile vulnerabile. În același timp, schemele de sprijin pentru venit ar trebui să fie bine direcționate și să includă stimulente și sprijin adecvate pentru beneficiarii care sunt în măsură să lucreze pentru a se reintegra pe piața forței de muncă²⁴. Asigurarea protecției sociale pentru lucrătorii cu contracte atipice și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă rămâne esențială. În mod similar, în contextul unei tendințe demografice nefavorabile și al schimbărilor de pe piețele forței de muncă, asigurarea caracterului adecvat și a sustenabilității

---

²³ Aceasta include asigurarea și realizarea de investiții în capacitatea de intervenție rapidă, în stocuri suficiente de provizii (și capacități suficiente de producție), în disponibilitatea și eficacitatea sistemelor de depistare a contactilor, în capacitatea de testare și de laborator, în seturi de date accesibile și de calitate privind sănătatea și în schimbul de date privind sănătatea, inclusiv prin sisteme de alertă timpurie și de supraveghere.

²⁴ Propunerea Comisiei de recomandare a Consiliului privind sistemele de venit minim abordează diferitele provocări identificate în conceperea sistemelor naționale de venit minim, în conformitate cu abordarea incluziunii active.

financiare a sistemelor de pensii rămâne deosebit de importantă²⁵. Același lucru este valabil și pentru asigurarea accesului la servicii de îngrijire pe termen lung accesibile, de calitate și durabile.

Disparitățile regionale și schimbările demografice agravează provocările legate de tranziția verde și cea digitală. Populația în vârstă de muncă din UE este în scădere, ceea ce contribuie la deficitul existent de forță de muncă și diminuează potențialul de creștere și competitivitatea întreprinderilor. În multe regiuni, în special în zonele rurale, impactul îmbătrânirii populației este amplificat de emigrație. Acest lucru se adaugă la provocarea de a asigura disponibilitatea unei forțe de muncă calificate pentru a construi economii bine echipate pentru tranziția verde și cea digitală. În plus, decalajul pronunțat și persistent în materie de inovare din Europa afectează capacitatea multor regiuni rămase în urmă de a atinge niveluri mai ridicate de prosperitate. Capacitatea politicilor naționale și ale UE de a reechilibra creșterea în întreaga UE și în statele membre va fi esențială pentru asigurarea unei redresări echitabile care va ajuta cetățenii, indiferent de locul în care locuiesc în UE, să participe la piața unică și să beneficieze de aceasta.

Obiectivele principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei vor contribui la stimularea convergenței sociale ascendente în UE. Statele membre și-au prezentat obiectivele naționale pentru 2030, iar în prezent este important ca ambițiile declarate să fie urmate de măsuri de politică adecvate. Progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor naționale și ale UE vor fi monitorizate începând cu acest ciclu al semestrului european și cu propunerea Comisiei pentru Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2023²⁶.

MRR, împreună cu fondurile politicii de coeziune și cu Mecanismul pentru o tranziție justă, sprijină creșterea echitabilă și favorabilă incluziunii în UE. Planurile de redresare și reziliență puse în aplicare de statele membre includ o gamă largă de reforme și de investiții care vor avea efecte de durată. Acestea vor contribui la o mai mare participare pe piața forței de muncă, la creșterea productivității prin măsuri de educație, recalificare și perfecționare, precum și la incluziune socială, echitate între generații, coeziune teritorială și reziliență²⁷. Programele politicii de coeziune continuă să permită regiunilor să se dezvolte, concentrându-se în special asupra facilitatorilor și a vectorilor de dezvoltare economică regionali și realizând investiții în capitalul uman.

---

²⁵ A se vedea Raportul din 2021 privind îmbătrânirea populației: Proiecții economice și bugetare pentru statele membre ale UE (2019-2070).

²⁶ COM(2022) 783.

²⁷ Răspunsurile rapide la provocările emergente sunt demonstrate în mod clar de flexibilitățile suplimentare aduse de pachetele Acțiunii de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE și FAST-CARE) pentru programele politicii de coeziune în curs. Resursele rapide din instrumentul REACT-EU vor contribui, de asemenea, la creșterea rezilienței economiilor naționale și regionale. Acest instrument sprijină statele membre și regiunile în consolidarea capacităților lor de planificare și punere în aplicare a reformelor, adesea în sprijinul planurilor de redresare și reziliență.

2.4. Stabilitatea macroeconomică

Deteriorarea condițiilor economice a sporit vulnerabilitățile și riscurile asociate dezechilibrelor preexistente și pot apărea noi dezechilibre. Raportul privind mecanismul de alertă prezintă analiza Comisiei cu privire la evoluția dezechilibrelor și a riscurilor emergente²⁸. În pofida puternicei încetiniri în curs a activității, se preconizează că creșterea nominală a PIB-ului va contribui la reducerea ponderii datoriei atât în 2022, cât și în 2023, reducând amploarea unor dezechilibre ale stocurilor, în timp ce creșterile puternice ale prețurilor locuințelor ar trebui să se tempereze. Cu toate acestea, slăbirea activității economice și înăsprirea condițiilor de finanțare sporesc riscurile asociate nivelurilor ridicate ale datoriei. În paralel, divergențele ratelor inflației și creșterile costurilor forței de muncă sporesc posibilitatea apariției unor pierderi de competitivitate a costurilor, a căror compensare ar putea fi costisitoare, în special dacă sunt însoțite de transformări structurale ale producției. În cadrul procesului de elaborare a bilanțului aprofundat, Comisia va monitoriza îndeaproape evoluțiile și riscurile legate de tendințele comune, într-un cadru comun care să ofere un context pentru analiza specifică fiecărei țări, punând accentul pe evoluțiile de pe piața locuințelor, pe dinamica competitivității și pe sustenabilitatea și echilibrele externe. Vor fi elaborate bilanțuri aprofundate pentru cele zece state membre identificate anterior ca fiind afectate de dezechilibre sau dezechilibre excesive, pentru a evalua dacă dezechilibrele respective se agravează, sunt în curs de corecție sau au fost corectate, pentru a actualiza evaluările existente și pentru a evalua eventualele nevoi de politică rămase. În plus, se vor realiza bilanțuri aprofundate pentru șapte state membre care prezintă riscuri deosebite de apariție a unor noi dezechilibre. Bilanțurile aprofundate se vor baza pe note de evaluare tematică aprofundată, care vor constitui fundamentul analizei²⁹.

Asigurarea stabilității macrofinanciare și menținerea canalelor de credit pentru economie sunt esențiale pentru a asigura reziliența în circumstanțe economice dificile. Poziția băncilor este solidă datorită măsurilor de politică luate în ultimii ani. Creditele neperformante, deși în scădere, ar trebui să fie abordate în continuare. Aceasta include monitorizarea calității activelor, colaborarea promptă și proactivă cu debitorii aflați în dificultate (în special cu cei viabili), îmbunătățirea în continuare a eficienței cadrelor de insolvență și dezvoltarea în continuare a piețelor secundare ale creditelor neperformante, în special prin transpunerea în timp util a Directivei privind administratorii de credite și cumpărătorii de credite până la sfârșitul anului 2023³⁰. În același timp, băncile trebuie să mențină politici prudente de constituire de provizioane și rezerve de capital care să fie în concordanță cu nivelul de risc predominant. La 22 septembrie 2022, Comitetul european pentru risc sistemic a emis un avertisment în care a solicitat o intensificare a sensibilizării cu privire la riscurile pentru stabilitatea financiară generate de o scădere bruscă a prețurilor activelor. Creșterea ratelor creditelor ipotecare și deteriorarea capacității de rambursare a datoriilor ca urmare a scăderii veniturilor reale ale

---

²⁸ COM(2022) 781.

²⁹ Cele zece state membre identificate anterior sunt: Cipru, Franța, Germania, Grecia, Italia, Țările de Jos, Portugalia, România, Spania și Suedia. Bilanțurile aprofundate suplimentare vor viza Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Luxemburg și Slovacia.

³⁰ Directiva (UE) 2021/2167 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 privind administratorii de credite și cumpărătorii de credite, *JO L 438*, 8.12.2021, p. 1.

gospodăriilor populațiilor ar putea exercita o presiune în sensul scăderii asupra prețurilor locuințelor. La rândul său, acest lucru ar putea declanșa materializarea riscurilor ciclice acumulate pe piețele imobiliare. În plus, a crescut probabilitatea unor incidente cibernetice la scară largă cu impact asupra sistemului financiar. Statele membre din zona euro trebuie să continue să depună eforturi pentru finalizarea uniunii bancare, urmând calea definită de Eurogrup³¹, și pentru consolidarea rolului internațional al monedei euro. Buna funcționare a sectorului și a piețelor financiare, în special printr-o uniune mai profundă a piețelor de capital, este esențială pentru finanțarea investițiilor foarte mari necesare pentru tranziția verde și cea digitală.

Șocurile recente subliniază importanța unei coordonări puternice a politicilor bugetare solide și a constituirii de rezerve bugetare în perioadele favorabile pentru a fi utilizate în perioadele de încetinire a creșterii economice. Condițiile economice existente au subliniat importanța unor procese bugetare solide, care să permită politicilor bugetare să fie flexibile atunci când se confruntă cu circumstanțe în schimbare rapidă și să stabilească priorități care să asigure o calitate ridicată a finanțelor publice, acordând atenția cuvenită investițiilor. În timpul pandemiei, a fost necesar un sprijin bugetar temporar pentru a permite întreprinderilor să își păstreze capacitatea de producție și să protejeze locurile de muncă și veniturile într-un moment în care o mare parte a economiei a trebuit să se închidă pentru perioade scurte. Șocul energetic și inflația ridicată afectează în prezent activitatea economică și potențialul de creștere. Deși natura crizelor și răspunsurile strategice diferă, coordonarea strânsă a răspunsurilor strategice între statele membre și coerența dintre politica bugetară și cea monetară rămân esențiale.

În 2022, orientarea bugetară a fost expansionistă, statele membre luând măsuri rapide, dar în mare măsură nedirecționate, pentru a atenua impactul economic și social al creșterii excepționale a prețurilor la energie. În prezent, se preconizează că aceste măsuri se vor ridica la 1,2 % din PIB pentru UE în ansamblu în 2022. Deși măsurile au fost puse în aplicare în timp util, peste 70 % dintre acestea, cum ar fi reducerea cotelor de TVA sau a accizelor ori modificarea taxelor și a subvențiilor la produsele energetice, nu s-au concentrat asupra gospodăriilor vulnerabile și a întreprinderilor expuse și/sau nu au oferit stimulente pentru reducerea cererii de energie. Este din ce în ce mai important ca măsurile să se concentreze asupra gospodăriilor vulnerabile și a întreprinderilor expuse și să rămână temporare. Orientarea bugetară expansionistă a fost sprijinită, de asemenea, de finanțarea suplimentară a investițiilor, atât la nivel național, cât și prin intermediul MRR și al altor fonduri ale UE. Sunt necesare investiții suplimentare pentru a accelera dubla tranziție, pentru a spori eficiența energetică și pentru a accelera introducerea surselor regenerabile de energie.

Întrucât un impuls fiscal de amploare pentru economie nu ar fi adecvat în 2023, este necesară o abordare atentă și coordonată pentru elaborarea de măsuri ca răspuns la evoluția prețurilor la energie. În contextul economic actual, se recomandă să se adopte o orientare bugetară globală neutră în 2023 pentru UE și zona euro în ansamblu, ținând seama de impactul măsurilor specifice în domeniul energiei. Aceasta ar completa eforturile politicii

---

³¹ A se vedea declarația Eurogrupului privind viitorul uniunii bancare din 16 iunie 2022.

monetare de a reduce inflația și de a asigura o ancorare solidă a anticipărilor inflației. Măsurile de sprijin în domeniul energiei sunt estimate în prezent la aproape 1 % din PIB în 2023 pentru UE în ansamblu, acoperind în principal prima jumătate a anului în multe state membre. Finalizarea bugetelor pentru 2023 oferă ocazia de a îmbunătăți modul în care sunt concepute măsurile de sprijin, precum și calitatea și structura finanțelor publice, în vederea direcționării măsurilor fiscale către abordarea impactului prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile. Un model pe două niveluri de stabilire a prețurilor la energie, în cadrul căruia consumatorii beneficiază de prețuri reglementate până la un anumit nivel de consum, poate fi esențial în acest sens. În plus, politicile bugetare ar trebui să rămână prudente, în special în statele membre cu un grad ridicat de îndatorare, protejând în același timp investițiile publice. Aceste considerații se reflectă în orientările în materie de politici pentru 2023 incluse în recomandarea Comisiei de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro³².

Pe termen mediu, politicile bugetare ar trebui să asigure sustenabilitatea fiscală și să acorde prioritate investițiilor pentru a sprijini dubla tranziție și reziliența socială și economică. Politicile bugetare ar trebui să vizeze obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității fiscale prin consolidare treptată și prin investiții și reforme care să consolideze creșterea durabilă. Accelerarea reformelor care fac ca sistemele de impozitare și colectarea veniturilor să fie mai favorabile creșterii și îmbunătățesc eficiența pe termen lung a cheltuielilor publice ar consolida creșterea potențială, competitivitatea și sustenabilitatea datoriei, sprijinind, la rândul său, capacitatea de răspuns în situații de criză a politicii bugetare. În același timp, există o nevoie mai mare de a impulsiona transformările și investițiile structurale, inclusiv pentru a atenua schimbările climatice și intensitatea dezastrelor legate de climă, precum și pentru a se adapta la aceste fenomene, ceea ce are un impact clar asupra bugetelor naționale. Statele membre sunt încurajate să elaboreze instrumente de evaluare a implicațiilor climatice ale planificării bugetare și ale sustenabilității pe termen lung, alături de politici și instrumente care contribuie la prevenirea, reducerea și pregătirea pentru efectele legate de climă în mod echitabil. În cele din urmă, provocările demografice necesită măsuri de politică suplimentare, inclusiv prin reforme care să asigure caracterul adecvat și sustenabilitatea sistemelor de pensii.

Clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere va continua să se aplice în 2023 și va fi dezactivată începând cu 2024. Evaluarea de către Comisie a proiectelor de planuri bugetare ale statelor membre din zona euro³³ indică faptul că se preconizează o creștere ridicată a cheltuielilor curente finanțate la nivel național în unele state membre, ceea ce va conduce la o orientare bugetară expansionistă în unele state membre. Limitarea creșterii cheltuielilor curente, ținând seama de sprijinul temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile la creșterile prețurilor la energie și persoanelor care au fugit din Ucraina, este importantă pentru a nu agrava presiunile inflaționiste și este deosebit de relevantă pentru țările cu un grad ridicat de îndatorare. Acest lucru ar trebui să fie combinat cu investiții mai mari în vederea îndeplinirii obiectivelor verzi, digitale și de securitate energetică pentru o

---

³² COM(2022) 782.

³³ COM(2022) 900.

economie mai rezilientă. Statele membre sunt invitate să ia măsuri la nivel individual, inclusiv prin punerea în aplicare a planurilor lor de redresare și reziliență, și, la nivel colectiv, să utilizeze și să coordoneze politicile bugetare naționale în modul cel mai favorabil creșterii.

Comisia nu propune deschiderea de noi proceduri aplicabile deficitelor excesive. După cum s-a anunțat în mai 2022, Comisia a reevaluat relevanța propunerii de deschidere a unor noi proceduri aplicabile deficitelor excesive³⁴. Această evaluare a luat în considerare datele actualizate privind rezultatul bugetar pentru 2021, implementarea politicii bugetare de către statele membre în cursul anului 2022 și planurile bugetare publice pentru 2023, astfel cum se reflectă în previziunile economice ale Comisiei din toamna anului 2022. Informațiile actualizate confirmă în mare măsură constatările anterioare³⁵. Având în vedere incertitudinea excepțională actuală, inclusiv în ceea ce privește elaborarea unei traiectorii detaliate pentru politica bugetară, Comisia consideră că, în acest stadiu, nu ar trebui luată o decizie de a supune și alte state membre procedurii aplicabile deficitelor excesive. În primăvara anului 2023, Comisia va evalua din nou relevanța deschiderii procedurilor aplicabile deficitelor excesive pe baza datelor privind rezultatul bugetar pentru 2022 și a planurilor pentru 2023, ținând seama în special de respectarea recomandărilor fiscale adresate statelor membre de către Consiliu.

3. Caracteristicile semestrului european 2023

Semestrul european 2023 și punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență vor continua să încadreze coordonarea politicilor UE. Combinația provocărilor menționate mai sus subliniază necesitatea de a continua coordonarea strânsă a politicilor economice și sociale. Obiectivul este de a depăși provocările economice imediate și de a sprijini în continuare o creștere echitabilă, favorabilă incluziunii, rezilientă și durabilă, valorificând în același timp oportunitățile oferite de dubla tranziție. La fel ca în 2022, rapoartele de țară raționalizate vor oferi o imagine de ansamblu globală a evoluțiilor economice și sociale și a provocărilor cu care se confruntă statele membre, ținând seama de dinamica regională, precum și de reziliența acestora³⁶. Acestea vor include o evaluare a progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale prin intermediul tabloului de bord social, precum și în ceea ce privește realizarea obiectivelor principale ale UE pentru 2030 și a obiectivelor naționale privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Rapoartele de țară identifică provocările care sunt abordate doar parțial sau care nu sunt abordate în planurile de redresare și reziliență, analizând îndeaproape progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a planului, precum și eventualele provocări emergente. Recomandările specifice fiecărei țări continuă să se axeze pe un set limitat de provocări-cheie identificate în rapoartele de țară și, după caz, în bilanțurile aprofundate, pentru care vor fi

---

³⁴ România face obiectul unei proceduri aplicabile deficitelor excesive din primăvara anului 2020. Procedura este suspendată din toamna anului 2021. În primăvara anului viitor, Comisia va reexamina respectarea cerințelor stabilite în recomandarea Consiliului.

³⁵ A se vedea raportul Comisiei elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene din 23 mai 2022, COM(2022) 630 final.

³⁶ Analiza rezilienței ține seama, de asemenea, de informațiile din tablourile de bord ale Comisiei privind reziliența: https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report/resilience-dashboards_ro.

necesare măsuri de politică. Rapoartele de țară, bilanțurile aprofundate și propunerile de recomandări specifice fiecărei țări vor fi prezentate împreună în cadrul pachetului de primăvară al semestrului european 2023.

La 9 noiembrie 2022, Comisia a furnizat orientări cu privire la posibile modificări ale cadrului de guvernare economică al UE³⁷. Aceasta urmărește să îmbunătățească eficacitatea supravegherii economice și a coordonării politicilor în UE prin definirea unei arhitecturi mai simple și integrate de supraveghere macrobugetară pentru a asigura sustenabilitatea datoriei și pentru a promova o creștere durabilă și favorabilă incluziunii. Cadrul reformat ar trebui să contribuie la construirea economiei verzi, digitale și reziliente a viitorului, asigurând în același timp sustenabilitatea finanțelor noastre publice. Acest cadru ar trebui să urmărească o abordare integrată prin care instrumentele de supraveghere să se completeze reciproc, în contextul semestrului european. Un acord rapid privind revizuirea normelor bugetare ale UE și a altor elemente ale cadrului de guvernare economică reprezintă o prioritate urgentă. Ar trebui să se ajungă la un consens cu privire la reforma cadrului de guvernare economică înainte de procesele bugetare anuale ale statelor membre pentru 2024.

Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) vor continua să fie integrate în semestrul european. Rapoartele de țară pentru 2023 vor evalua progresele și provocările cu care se confruntă fiecare stat membru în ceea ce privește punerea în aplicare a ODD. Rapoartele vor include o anexă detaliată pentru fiecare țară care, pe baza monitorizării Eurostat, de asemenea, va corela punerea în aplicare a ODD cu cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. În paralel, Comisia va prezenta prima evaluare voluntară³⁸ la nivelul UE a punerii în aplicare a ODD în cadrul Forumului politic la nivel înalt al Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă din 2023. În paralel cu integrarea monitorizării ODD în cadrul semestrului european, evaluarea voluntară a UE va servi la reafirmarea angajamentului UE față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă în cadrul unei abordări la nivelul întregii administrații, care să coreleze dimensiunea internă și pe cea externă. Aceasta va spori vizibilitatea și coerența activității desfășurate de UE cu privire la punerea în aplicare a ODD și va sprijini importanța acestor obiective comune la nivel mondial, într-un moment în care multilateralismul este supus unor presiuni și se pune un accent tot mai mare pe promovarea unei bunăstări durabile și favorabile incluziunii.

Comisia se angajează să desfășoare un proces favorabil incluziunii și să implice în timp util partenerii sociali și alte părți interesate relevante pe parcursul ciclului semestrului european. O redresare durabilă și dubla tranziție pot avea succes numai dacă acționăm împreună, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante. Implicarea activă a părților interesate, prin intermediul unor reuniuni periodice dedicate, este importantă în toate etapele semestrului european și ale procesului de implementare a MRR. Comisia invită toate statele

---

³⁷ COM(2022) 583 final.

³⁸ Evaluările voluntare au scopul de a facilita schimbul de experiență, inclusiv succese, provocări și lecții învățate, în vederea accelerării punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Evaluările urmăresc, de asemenea, să consolideze politicile și instituțiile guvernamentale și să mobilizeze sprijinul și parteneriatele multipartite pentru punerea în aplicare a ODD.

membre să colaboreze activ cu partenerii sociali, cu autoritățile locale și regionale și cu alte părți interesate, în special cu reprezentanții organizațiilor societății civile, prin schimburi periodice, bazându-se pe aplicarea cu succes a principiului parteneriatului în programarea și implementarea politicii de coeziune. Acest lucru contribuie la identificarea în comun a provocărilor și la îmbunătățirea soluțiilor de politică și asigură o asumare mai largă a agendei de politică economică și socială. Comisia va utiliza forurile existente în cadrul semestrului european pentru a informa și a implica partenerii sociali și în ceea ce privește implementarea MRR. În 2023, Comisia va prezenta o comunicare pentru consolidarea dialogului social în UE, precum și o propunere de recomandare a Consiliului privind rolul dialogului social la nivel național.

Comisia recunoaște pe deplin responsabilitatea democratică a guvernantei economice a UE și va continua dialogul interinstituțional consolidat atât cu Parlamentul European, cât și cu Consiliul. Comisia se angajează să continue dialogul strâns cu Parlamentul European cu privire la principalele evoluții sociale, economice și ale pieței forței de muncă, inclusiv în cadrul semestrului european, și va colabora cu Parlamentul European în fiecare etapă-cheie a ciclului semestrului european.

4. Concluzie

Deși măsurile de politică rapide și coordonate din timpul pandemiei de COVID-19 dau roade, consecințele invadării Ucrainei de către Rusia plasează economia și societatea UE în fața a numeroase provocări economice, sociale și geopolitice noi, care necesită măsuri de politică la nivelul UE și la nivel național. Prețurile excepțional de ridicate la energie, ratele ridicate ale inflației, deficitele de aprovizionare, creșterea nivelului datoriei și creșterea costurilor îndatorării afectează activitatea economică a întreprinderilor și costul vieții gospodăriilor din UE, în special al celor vulnerabile. Politicile economice, sociale și bugetare se confruntă cu opțiuni de politică complexe pentru a atenua consecințele economice negative ale acestui mediu dificil și pentru a limita inflația determinată de ofertă, menținând în același timp obiectivele noastre pe termen mediu și lung de a spori reziliența socială și economică și de a sprijini dubla tranziție.

Strategia noastră de creștere, bazată pe cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive, oferă o busolă pentru acțiunile noastre coordonate în materie de politică economică și socială, atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu. Măsurile strategice luate la nivelul UE și la nivel național trebuie să fie bine calibrate și coordonate pentru a consolida coeziunea economică, socială și teritorială, pentru a îmbunătăți securitatea și accesibilitatea energiei, accelerând în același timp tranziția către o energie curată, pentru a promova sustenabilitatea competitivă, pentru a crește productivitatea și pentru a menține stabilitatea macroeconomică și piața unică.

Pentru a proteja realizările integrării în UE și pentru a adapta economiile UE la exigențele viitorului, semestrul european va contribui la identificarea provocărilor politice relevante, la stabilirea priorităților de politică, la furnizarea de orientări în materie de politici și la asigurarea supravegherii și a monitorizării politicilor. Semestrul european se va afla în centrul procesului de transformare din următorii ani. Împreună cu MRR, acesta va continua să asigure un impuls eficace în materie de reforme în fiecare stat membru până în 2026, în

combinație cu strategiile de reformă și de investiții susținute de alte programe ale UE, cum ar fi fondurile politicii de coeziune, InvestEU și planurile naționale integrate privind energia și clima care vizează menținerea economiei noastre pe calea atingerii obiectivelor noastre climatice și foile de parcurs naționale privind deceniul digital, care vizează să contribuie la o transformare digitală de succes până în 2030. Semestrul european va continua, de asemenea, să monitorizeze punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență și să ofere baza analitică pentru identificarea noilor provocări în materie de politici economice, de ocupare a forței de muncă și sociale care nu au fost deja abordate în planuri, prezentând recomandările relevante specifice fiecărei țări. Prin urmare, cele două procese vor rămâne interconectate, valorificând sinergiile pentru a se evita suprapunerile și duplicarea eforturilor, inclusiv în ceea ce privește cerințele de raportare.